RKU
Rektorkollegiet
for de Kunstneriske og
Kulturelle Uddannelser

2015-09-17

BESKÆFTIGELSESOVERSIGT 2015

Dimittender fra Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Kunstakademiets Skoler for Arkitektur, Design og Konservering

Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering uddanner arkitekter, designere og konservatorer. Disse uddannelser er elitære kunstneriske og kulturelle uddannelser. De optager studerende via optagelsesprøver[1] og/eller samtaler.

De studerende på arkitekt- og designuddannelserne bliver optaget på en forudsætning om at have et talent. Disse uddannelser uddanner med et 3-delt vidensgrundlag: Forskning, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og den førende praksis i faget. Uddannelserne er ramme om, at den enkelte studerende udfolder sit talent i løbet af en uddannelse, der giver den studerende de kvalifikationer og kompetencer, der skal til for at fungere i sin profession.

Konservatoruddannelsen er en elitær kulturuddannelse, der bygger på forskning og forskningsbaseret undervisning. Uddannelsen har dermed et videnskabeligt, men ikke et kunstnerisk grundlag. Arbejdsmarkedet for konservatorer er mere stabilt og overgangen til beskæftigelse kan sammenlignes med det øvrige arbejdsmarked for kandidater.

De 3 institutioner tager ansvar for at uddanne deres kandidater til beskæftigelse[2]. Ansøgere, studerende og det omgivende samfund skal have adgang til viden om udsigten til kandidaternes beskæftigelse og indkomst. RKUs Beskæftigelsesoversigt 2015 belyser de 3 institutioners uddannelse til beskæftigelse ud fra disse kriterier:

1. Ledighedsprocenten ..... side 2
2. Beskæftigelsesgraden..... - 6
3. Antal ledige personer – ledighedsårsværk..... - 7
4. Arbejdsmarkedsstatus..... - 9
5. Indkomst..... - 10
Summary in English..... page 12

Perspektiver på at uddanne til beskæftigelse:

Konjunkturfølsomhed: Skolerne uddanner dimittenderne til at søge beskæftigelse på et arbejdsmarked for kunstneriske og kulturelle kandidater, der er *mere konjunkturfølsomt* end størstedelen af det øvrige arbejdsmarked. For arkitekter og designere er den generelle konjunkturudviklingen i samfundet, udviklingen i byggeriet og tilliden til 'overskud' i samfundet med til at afgøre, om samfundet efterspørger dem. Ledigheden i den region, en institutionen ligger i, påvirker også dimittendernes ledighed. Ledigheden kan også være et udsagn om de enkelte uddannelser[3] og deres erhvervsretning.

Ansættelse på talent: På tværs af konjunkturforløb kan det tage nogle år at etablere sig i sit fag. I Danmark, som i andre lande, er det kunstneriske og kulturelle arbejdsmarked karakteriseret ved, at den enkelte kandidat ofte først skal gøre sig og sit talent gældende og opnå anerkendelse. Efter nogle år opnår kandidaten lønnet beskæftigelse på et niveau, der kan sammenlignes med det øvrige arbejdsmarked. Det er derfor vigtigt at vurdere overgangen fra kandidat til beskæftigelse som *en gradvis indtrængning*

[1] Karakter fra adgangsgivende eksamen kan indgå i den samlede vurdering på arkitektuddannelsen. Karakter indgår ikke i vurderingen på designuddannelserne. Konservatoruddannelsen stiller krav om kemi på mindst B.
[2] RKUs 2015-oversigt ligger i forlængelse af oversigterne for 2014 & 2013. Disse ligger i forlængelse af de årlige beskæftigelsesrapporter, som de 11 kunstneriske og kulturelle uddannelser under Kulturministeriet udgav i perioden 2005-2012. Dimittendernes overgang til arbejdsmarkedet er således opgjort kontinuert siden 2005.
[3] Betegnelserne 'arkitekt' og især 'designer' omfatter en række uddannelsesretninger. Der er reelle forskelle i ledighedstal for de enkelte retninger. Tal for de enkelte uddannelsesretninger er af hensyn til overskuelighed ikke med i denne oversigt. De enkelte institutioner kan kontaktes om disse tal.

på arbejdsmarkedet. Det er realistisk at vurdere målet om en høj grad af beskæftigelse i et 3-4-årigt perspektiv.

Internationalisering: Uddannelserne uddanner deres kandidater til et internationalt arbejdsmarked. Den generelle internationalisering af samfundet giver kandidaterne nye muligheder for at arbejde internationalt. Internationaliseringen kan også betyde, at udenlandske kandidater i stigende grad konkurrerer om beskæftigelsen i Danmark.

Jobsøgning: Det er samtidig skolernes vurdering, at ledigheden også siger noget om dimittenderne og deres *villighed til at søge* helt nye jobmuligheder og herunder *flytte* efter jobmuligheder. Det er derfor en opgave for institutionerne at arbejde med dimittenders holdninger til at søge arbejde bredt.

Efterspørgselssiden: Uddannelserne skal kombinere høj kernefaglighed med kompetencer, der rammer arbejdsmarkedets behov. Ledigheden for dimittenderne fra design- og arkitektskolerne er højere end for de fleste andre videregående uddannelser. De 3 institutioner er derfor i dialog med de faglige organisationer og med Dansk Industri[4] for at finde veje til at øge efterspørgslen efter designere og arkitekter. Institutionerne indarbejder viden om aftagerne behov i den løbende udvikling af uddannelserne.

Talgrundlag: Denne oversigt er baseret på de senest tilgængelige tal fra Danmarks Statistik (DST) for *dimittender på det danske arbejdsmarked*[5]. Oversigten skal informere om dimittendernes overgang til en høj grad af beskæftigelse med særlig fokus på det 3-4 årige perspektiv. Oplysninger om indkomst er en væsentlig faktor, fordi der på det kunstneriske og kulturelle område ikke altid er en entydig sammenhæng mellem graden af beskæftigelse og indkomsten.

Dimittender, beskæftiget i udlandet: Dimittender, der opnår beskæftigelse i udlandet (herunder nordiske kandidater), indgår ikke i DSTs ledighedstal. Godt 20 % af RKUs dimittender rejser til udlandet (Universiteterne ca. 10 %). Dette betyder, at RKUs ledighedstal fra DST undervurderer de 3 institutioners faktiske evne til at uddanne til beskæftigelse. Uddannelsesstyrelsen har i 2014 beregnet, at dette svarer til, at den gennemsnitlige ledighed ville være ca. 2 pct.point lavere. RKUs oversigter indeholder derfor fra og med 2014 derfor nu også en opgørelse af dimittendledigheden, der indregner dimittender i udlandet.

1. Ledighedsprocenten

Ledighedsprocenten: Udviklingen i dimittendernes ledighed. Ledighed er beregnet som fuldtidsledige (bruttoledige)[6]. Hver enkelt dimittends grad af ledighed i løbet af et år bliver således summeret og omregnet til fuldtidsledige. *Ledighedsprocenten viser ikke, om ledigheden berører få meget eller mange lidt.*

Tabel 1. Antal dimittender

Dimittender i arbejdsstyrke*	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2004-2013**
Arkitektskolen Aarhus	122	111	94	124	111	82	78	67	75	81	95
Udvikling i dim.tal siden 2004	*100*	*91*	*77*	*102*	*91*	*67*	*64*	*55*	*61*	***66***	*77*
Kunstakademiets Arkitektskole	109	125	112	136	87	95	82	103	90	114	105
Udvikling i dim.tal siden 2004	*100*	*115*	*103*	*125*	*80*	*87*	*75*	*94*	*83*	*105*	*97*
Designskolen Kolding	39	62	36	59	40	37	47	33	45	45	44
Udvikling i dim.tal siden 2004	*100*	*159*	*92*	*151*	*103*	*95*	*121*	*85*	*115*	*115*	*114*
Kunstakademiets Designskole	66	82	70	77	62	63	52	59	69	77	68
Udvikling i dim.tal siden 2004	*100*	*124*	*106*	*117*	*94*	*95*	*79*	*89*	*105*	*117*	*103*
Kunstakademiets Designskole - Kunsthåndværk	13	7	10	9	9	8	9	7	13	9	9
Udvikling i dim.tal siden 2004	*100*	*54*	*77*	*69*	*69*	*62*	*69*	*54*	*100*	*69*	*72*
Kunstakademiets Konservatorskole	15	5	8	16	8	16	16	5	8	24	12
Udvikling i dim.tal siden 2004	*100*	*33*	*53*	*107*	*53*	*107*	*107*	*33*	*53*	*160*	*80*
Antal kandidater pr. år:	351	385	320	412	308	293	275	267	287	341	**324**
Udvikling i dim.tal siden 2004	100	*110*	*91*	*117*	*88*	*83*	*78*	*76*	*82*	*97*	*92*

*Antal dimittender i arbejdsstyrken lavere end antal dimitteret, bl.a. pga. dimittender beskæftiget i udlandet.

[4] Dansk Industris Specialudvalg for Design.
[5] Se: Danmarks Statistik, Statistikbanken, indgangen 'Kultur og Kirke' og her 'kulturlivets økonomi', 'uddannelse og beskæftigelse på kulturområdet': http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1680 .
[6] DST opgør 'ledige' som 'bruttoledige', dvs.: Nettoledige (personer, der modtager dagpenge fra en a-kasse eller personer der er jobklare kontanthjælpsmodtagere) plus personer i jobaktivering (de registrerede aktiverede, som skønnes jobklare).
I de tabeller fra DST, som ligger til grund for denne RKU-oversigt, angiver 'd', at et tal enten ikke findes - eller at antallet i kategorien er under 5 (den såkaldte 'diskretioneringsgrænse' (personhensyn)).

Uddannelsesinstitutioner bruger ledighedsprocenter til at måle deres evne til at uddanne til beskæftigelse. Ledighedsprocenter bør også vurderes i forhold til det antal personer, der er berørt af ledighed.
Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Kunstakademiets Skoler for Arkitektur, Design og Konservering har tilsammen uddannet 357 dimittender om året[7]. Tabel 1 viser at af disse 357 tilgår i gennemsnit 324 til arbejdsmarkedet. Antallet af dimittender det enkelte år kan variere en del.
Med afsæt i 2004 har Arkitektskolen Aarhus således haft et klart fald i antallet dimittender - 81 dimittender i 2013 udgør blot 66 % af de 122, der dimitterende i 2004. Designskolen Kolding har i 10-års perioden haft en lille stigning, mens Kunstakademiets Arkitekt- og Designskoler har haft en stabil udvikling.

Tabel 2 viser ledighedsprocenten målt i 2014 for dimittender fra årgangene 2004-2013. Tabellen viser dermed, at ledigheden i 2014 for dimittender fra 2013 er høj; ledigheden falder dog mærkbart for dimittender i løbet af de nævnte 3-4 år (Ledighedsprocenterne for 2010 er fremhævet). Dimittenderne fra f.eks. Arkitektskolen Aarhus i 2013 har således i 2014 en gennemsnitlig ledighed på 37,3 %, mens 9,2 % af dimittenderne fra 2010 er ledige i 2014.

Tabel 2. Bruttoledighed i pct.

Bruttoledighed i 2014 pr. dimittendårgang og samlet for 10 år	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2004-13**
Arkitektskolen Aarhus	6,7	6,6	4,0	6,6	5,8	3,3	**9,2**	8,9	21,6	**37,3**	10,5
Kunstakademiets Arkitektskole	6,9	8,1	4,2	9,8	6,6	11,5	**8,8**	11,1	17,8	35,0	12,2
Designskolen Kolding	7,1	9,5	8,2	9,5	9,6	11,9	**16,3**	20,0	22,3	42,9	15,8
Kunstakademiets Designskole	6,5	4,4	13,1	9,9	7,0	9,4	**11,9**	17,4	24,8	42,7	15,0
Kunstakademiets Designskole - Kunsthåndværk	3,6	6,8	26,2	19,3	10,3	11,1	**25,4**	30,9	42,7	41,4	21,7
Kunstakademiets Konservatorskole	5,9	D	1,4	7,9	0,0	8,2	**0,9**	6,6	17,0	20,1	9,0
Humanister (kun tal for 2013)										9,0	
Alle universitetskandidater (kun tal for 2013)										5,4	

*D= Diskretionering; DST opgiver ikke antal på/under 5. Det bagvedliggende tal medregnes i tal for 2004-13.

For hele 10-årsperioden ligger den gennemsnitlig ledighed for dimittenderne inden for arkitektur og design således på 10-16 %. Tabel 2 bekræfter den generelle tendens til, at arkitekter har en lavere ledighed end designere.

Alene dimittender fra Kunstakademiets Konservatorskole har en ledighed på niveau med det øvrige arbejdsmarked for kandidater. Konservatorskolen har optag hvert 3. år og antallet af dimittender er lille. Ledighedsprocenten kan derfor nemt udvise store udsving. Konservatorerne har dog konsekvent den klart laveste ledighed.

Tabel 2 viser også, at dimittender fra humaniora fra 2013 i 2014 havde en ledighed på 9 %. Samtlige universitetsdimittender fra 2013 havde en ledighed på godt 5 %. Arkitekter når således først efter 4 år på arbejdsmarkedet ned på den ledighed, humanister har efter 1 år. Designerne når først efter 5- 6 år ned på den ledighed, humanisterne har efter 1 år.

De følgende tabeller 3– 4 nedenfor ligger i forlængelse af tabel 2[8]:

[7] Antallet dimittender for 10-årsperioden 2004-2013; medregner ikke prof.bach. i kunsthåndværk. Når skolerne tilsammen, som gennemsnit, har uddannet 357 kandidater om året og 324 af disse er tilknyttet arbejdsmarkedet, betyder det, at 91 % af de uddannede er tilknyttet det danske arbejdsmarked (erhvervsfrekvensen).
[8] For hver skole: 1. linje, ledigheden i 2014, er tallene fra tabel 2. Tal for ledigheden i 2013 er de tilsvarende tal fra Beskæftigelsesrapport 2014. Tal for ledigheden i 2012 er fra Beskæftigelsesrapport 2012, osv.

Arkitekter: Arkitekter fra begge arkitektskoler har de seneste år haft en høj ledighed året efter dimission; dimittender fra 2011 – 13 har således alle haft en ledighed på 26-39 % året efter dimission. En ledigheden på 16- 19 % 3 år efter dimission viser, at ledigheden under en svag konjunktur slår hårdt igennem. Modsat kan en dimittendårgang have en – for arkitekter – relativt lav ledighed. For begge skoler havde dimittender fra 2010 i 2011 en lavere dimittendledighed, herunder havde dimittender fra Aarhus Arkitektskole en ledighed på blot 15,4 %. Ledigheden i 2014 på 3,3 % for dimittenderne fra AAA i 2009 viser samtidig, at arkitekter 5 år efter dimission kan have fuld beskæftigelse.

Tabel 3.1. Dimittendledigheden for arkitekter i et flerårigt perspektiv (omtalte tal **fremhævet**)

Nedad: Ledigheden målt i årene 2011-14 / Dimittendår:	Dimittendår 2009	Dimittendår 2010	Dimittendår 2011	Dimittendår 2012	Dimittendår 2013
Arkitektskolen Aarhus					
Led.pct. i året 2014	**3,3**	9,2	8,9	21,6	**37,3**
Led.pct. i året 2013	8,3	**15,9**	13,5	**39,1**	-
Led.pct. i året 2012	9,2	29,0	**25,7**	-	-
Led.pct. i året 2011	13,4	**15,4**	-	-	-
Kunstakademiets Arkitektskole					
Led.pct. i året 2014	11,5	8,8	11,1	17,8	**35,0**
Led.pct. i året 2013	12,3	18,5	20,5	**31,7**	-
Led.pct. i året 2012	**19,0**	26,7	**35,4**	-	-
Led.pct. i året 2011	15,4	**21,6**	-	-	-

Designere: Tabel 3.2. viser tilsvarende for designere, at dimittender fra begge designskoler fra 2011-13 har en ledighed på, eller over 40 % det første år efter dimission. Først 4 år efter dimission kommer designerne ned på en ledighed på 12-16 %. Designere, der dimitterede i 2010, har en betydelig lavere ledighed det første år, jf. dimittender fra Designskolen Kolding, der i 2011 havde en ledighed på 21,3 %. Både arkitekter og designere fra 2010 har således en markant lavere ledighed i 2011.

Tabel 3.2. Dimittendledigheden for designere i et flerårigt perspektiv (omtalte tal **fremhævet**)

Nedad: Ledigheden målt i årene 2011-14 / Dimittendår:	Dimittendår 2009	Dimittendår 2010	Dimittendår 2011	Dimittendår 2012	Dimittendår 2013
Designskolen Kolding					
Led.pct. i året 2014	11,9	**16,3**	20,0	22,3	**42,9**
Led.pct. i året 2013	16,5	18,4	19,6	**45,9**	-
Led.pct. i året 2012	16,7	29,2	**39,7**	-	-
Led.pct. i året 2011	14,6	**21,3**	-	-	-
Kunstakademiets Designskole					
Led.pct. i året 2014	9,4	**11,9**	17,4	24,8	**42,7**
Led.pct. i året 2013	15,8	19,3	23,2	**41,8**	-
Led.pct. i året 2012	23,1	32,2	**46,9**	-	-
Led.pct. i året 2011	19,4	**28,1**	-	-	-

Kunsthåndværkere: Professionsuddannelsen som kunsthåndværker i glas & keramik, der nu er en integreret bachelor i KADKs designuddannelse, har traditionelt haft en høj dimittendledighed. Tabel 3.3. viser dog, at også disse dimittenderne fra 2010 havde en markant lavere ledighed i 2011. Et lille antal dimittender er med til at forklare udsving i ledighedsprocenterne, jf. 2012 (54,4 % & 2010 (4,6%).

Tabel 3.3. Dimittendledigheden for kunsthåndværkere i et flerårigt perspektiv

Nedad: Ledighed målt i årene 2011-14 / Dimittendår:	Dimittendår 2009	Dimittendår 2010	Dimittendår 2011	Dimittendår 2012	Dimittendår 2013
Kunstakademiets Designskole – Kunsthåndværk					
Led.pct. i året 2014	11,1	25,4	30,9	42,7	41,4
Led.pct. i året 2013	18,0	**9,6**	32,1	**54,4**	-
Led.pct. i året 2012	24,4	**4,6**	**31,3**	-	-
Led.pct. i året 2011	21,8	**19,6**	-	-	-

Konservatorer: Også konservatorer kan have en vis dimittendledighed, men den falder hurtigt til lave niveauer. Det meget lille antal dimittender er med til at forklare, at ledigheden viser store udsving.

Tabel 3.4. Dimittendledigheden for konservatorer i et flerårigt perspektiv

Nedad: Ledighed målt i årene 2011-14 / Dimittendår:	Dimittendår 2009	Dimittendår 2010	Dimittendår 2011	Dimittendår 2012	Dimittendår 2013
Kunstakademiets Konservatorskole					
Led.pct. i året 2014	8,2	0,9	6,6	17,0	**20,1**
Led.pct. i året 2013	**8,7**	2,4	2,0	17,5	-
Led.pct. i året 2012	5,2	11,2	D*	-	-
Led.pct. i året 2011	**1,7**	**15,2**	-	-	-

*D= Diskretionering; DST opgiver ikke antal på/under 5.

Ledighed over 10 år: Tabel 4 viser først ledighed som brutto- og nettoledighed for de 10 årgange samlet. Denne beskæftigelsesoversigt opgør ledighed som bruttoledighed[9], men det er værd at bemærke, at nettoledigheden er hele 3 procentpoint lavere end bruttoledigheden. Nettoledighed opgør personer, der modtager dagpenge fra en a-kasse eller personer der er jobklare kontanthjælpsmodtagere. Bruttoledighed medtager også personer i jobaktivering[10].

Tabel 4. Ledighedspct. uden /med dimittender i udlandet

Ledighedsprocenter 2014 for årgangene 2004-2013 (DSTs ledighedsprocenter, *uden dimittender i udlandet*)	**Bruttoledige**	**Nettoledige**
Arkitektskolen Aarhus	10,5	7,7
Kunstakademiets Arkitektskole	12,2	9,2
Designskolen Kolding	**15,8**	**12,5**
Kunstakademiets Designskole	15,0	11,7
Kunstakademiets Designskole - Kunsthåndværk	21,7	18,6
Kunstakademiets Konservatorskole	9,0	7,8
Ledighedsprocenter 2014 inkl. dimittender i udlandet, årgangene 2004-14 (forskel 2 pct.points)	**Bruttoledige**	**Nettoledige**
Arkitektskolen Aarhus	8,5	5,7
Kunstakademiets Arkitektskole	10,2	7,2
Designskolen Kolding	**13,8**	**10,5**
Kunstakademiets Designskole	13,0	9,7
Kunstakademiets Designskole - Kunsthåndværk	19,7	16,6
Kunstakademiets Konservatorskole	7,0	5,8

Dimittender i udlandet er, som nævnt, et væsentligt aspekt ved vurderingen af institutionerne og deres dimittendledighed. Uddannelsesstyrelsen har i 2014 opgjort, at ca. 20 % af dimittenderne fra arkitekt-

[9] Danmarks Statistiks primære måde at opgøre ledighed på er bruttoledighed.
[10] DST-definition: De registrerede aktiverede, som skønnes jobklare

og designskolerne befinder sig i udlandet[11]. For universiteterne er i gennemsnit 10 % i udlandet. Da DSTs offentlige ledighedsstatisk ikke medtager dimittender i udlandet, viser statistikken *ikke* det fine resultat, for institutionerne, som kandidater i beskæftigelse i udlandet er udtryk for.

Arkitekt- og designskolerne véd fra dimittendopfølgning m.v., at samtlige, eller så godt som samtlige dimittender i udlandet *er i beskæftigelse*. Institutionerne har dog ikke formel dokumentation for dette. Under den forudsætning at samtlige RKU-dimittender i udlandet er i beskæftigelse har Uddannelsesstyrelsen tidligere beregnet, at skolernes ledighedsprocenter ville være hele 2 pct.point lavere.

Tabel 4 viser derfor også dimittendledigheden i 2014, inkl. dimittender i udlandet, som 2 procentpoint lavere. Eksempel: Designskolen Kolding haf en officiel bruttoledighed på 15,8 %. Medregnet skolens dimittender i udlandet er ledighedsprocenten 13,8. Nettoledigheden er nede på 10,5 %.

2. Beskæftigelsesgraden – uddannelse til en høj grad af beskæftigelse

Beskæftigelsesgraden: Ledighedens spejlbillede er her vist som beskæftigelsesgraden, dvs. graden af beskæftigelse for de dimittender, der er på arbejdsmarkedet.

For de kunstneriske og kulturelle uddannelser er målsætningen om at uddanne dimittender til 'fuld beskæftigelse' i praksis en målsætning om at uddanne dem til en høj grad af beskæftigelse, jf. omtalen på side 1 af vilkårene for at uddanne netop kunstneriske dimittender til beskæftigelse. Det afgørende er så, at deres grad af beskæftigelse over tid stiger til et niveau, der er acceptabelt for dimittenderne og for samfundet. RKU-institutionerne definerer graden af beskæftigelse[12] således:

- Dimittender i fuld beskæftigelse: 0 % ledige;
- Dimittender i næsten fuld beskæftigelse: Ledighedsgrad på 1-20 %;
- Dimittender i delvis beskæftigelse: Ledighedsgrad på 20-60 %;
- Helt eller delvist ledige: Ledighedsgrad på over 60 %.

Beskæftigelsesgraden er derfor et positivt udtryk for dimittendernes indgang på arbejdsmarkedet (i modsætning til ledighedsgrad). RKU-uddannelserne vurderer, at for institutionerne er summen af fuld beskæftigelse og næsten fuld beskæftigelse udtryk for den grad af beskæftigelse, som institutionerne kan forvente efter dimission. Det svarer til, at gennemsnitlig dimittendledighed kan være på op til 20 % (omtalt i denne oversigt som 'en høj grad af beskæftigelse').

Tabel 5 viser således beskæftigelsesgraden i 2014 for dimittender fra årgangene 2003-2013[13]; f.eks.: For Kunstakademiets Arkitektskole har (77 + 9) 84 % af dimittenderne fra årgangene 2003-2012 en høj grad af beskæftigelse i 2014:

Tabel 5. Beskæftigelsesgraden i 2014 for dimittender fra 2004 – 2013

Beskæftigelsesgrad 2014 for dimittender i beskæftigelse, årgange 2004-2013	Fuld beskæftigelse	Næsten fuld beskæftigelse	Fuld + næsten fuld beskæftigelse	Delvis beskæftigelse	Hel eller delvis ledighed
Arkitektskolen Aarhus	77	9	**86**	11	3
Kunstakademiets Arkitektskole	75	9	**84**	11	4
Designskolen Kolding	66	9	**76**	16	8
Kunstakademiets Designskole	70	9	**79**	15	6
Kunstakademiets Designskole – Kunsthåndværk	51	13	**64**	27	10
Kunstakademiets Konservatorskole	78	7	**84**	10	6

[11] UFM-notat af 25. marts 2014: "Aktuelle ledighedstal – Metode, begreber og datagrundlag", med tilhørende tabelværk. 2011-tal: Arkitektskolen Aarhus 24 %; KADK 17 %; Designskolen Kolding 19 %.

[12] Danmarks Statistik (DST) kan ikke opgøre graden af beskæftigelse direkte. Opgørelsen forudsætter derfor, at personer, der er i arbejdsstyrken og ikke er ledige, er i beskæftigelse. Sådanne personer kan dog – teoretisk - også være uden for arbejdsstyrken (f.eks. på førtidspension eller i aktivering uden løn).

[13] Danmarks Statistik har tal for beskæftigelsesgraden mål i 2012 og dermed for de foregående 10 dimittendårgange 2002-2011.

Tabel 6 viser tallene i tabel 5 for en høj grad af beskæftigelse i sammenhæng med de tilsvarende tal for tidligere år. Med Kunstakademiets Arkitektskole som eksempel: Måleåret 2014: 84 % af dimittenderne fra 2004-2013 havde en høj grad af beskæftigelse. For måleåret 2012 havde 85 % af dimittenderne fra 2002-2011 en høj grad af beskæftigelse.[13]

Tabel 6. Sammenligning af beskæftigelsesgraden 2009 - 2014[14]

For 10 foregående års dimittender: Andelen med høj grad af beskæftigelse \ måleår for ledighed	2009	2010	2011	2012	2014
Arkitektskolen Aarhus	82	83	84	88	**86**
Kunstakademiets Arkitektskole	81	78	81	85	**84**
Designskolen Kolding	79	75	78	81	**76**
Kunstakademiets Designskole	76	74	75	81	**79**
Kunstakademiets Designskole - Kunsthåndværk	78	71	71	81	**64**
Kunstakademiets Konservatorskole	89	92	91	94	**84**

Tabel 6 viser dermed, at andelen af dimittender med en høj grad af beskæftigelse i årene 2009 til 2014 er relativt stabile. RKU tager dette som udtryk for, at arkitekt- og designuddannelserne er konjunkturfølsomme og i disse år har vanskeligt ved at opnå en beskæftigelsesgrad omkring de ca. 90 %, som er typisk for mange universitetsuddannelser. Beskæftigelsesgraden for konservatorer ligger klart højest[15].

3. Antallet af ledige – ledighedsårsværk

Hver enkelt ledig er én ledig for meget. Høje procenttal for ledighed for arkitekter og designere skygger imidlertid for, at det antal personer, der er berørt af ledigheden, er begrænset. Det betyder, at der kun skal ske en lille stigning i antallet designere og arkitekter i beskæftigelse, for at ledighedsprocenterne ville komme på niveau med andre kandidater med lange, videregående uddannelser.

De kunstneriske og kulturelle uddannelser omregner derfor Danmarks Statistiks procenttal for ledighed til *ledighedsårsværk*[16] for at antallet personer kan indgå i vurderingen af ledigheden. Beregningen siger ikke noget om, hvorledes denne ledighed er fordelt – om ledigheden berører få personer eller er fordelt over mange.

Antallet af ledighedsårsværk er et nyttigt tal for at vurdere hvilken indsats, der skal til på arbejdsmarkedet og på uddannelsesinstitutionerne, for at opnå en høj beskæftigelse også for designere og arkitekter. Tabel 7 viser således, at der i måleåret 2014 for dimittenderne fra 2004-2013 i alt var 223 ledige arkitektårsværk og 170 ledige designerårsværk - tilsammen 394 årsværksledige arkitekter og designere.

Tabel 7. Arkitekter og designeres ledighedsårsværk 2004 - 2013

Ledighed i året 2014	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2004-2013
Arkitektskolen Aarhus	8	7	4	8	6	3	7	6	16	30	96
Kunstakademiets Arkitektskole	8	10	5	13	6	11	7	11	16	40	127
Arkitekter i alt	16	17	9	21	12	**14**	14	17	32	70	**223**
Designskolen Kolding	3	6	3	6	4	4	8	7	10	19	69
Kunstakademiets Designskole	4	4	9	8	4	6	6	10	17	33	101
Designere i alt	7	10	12	13	8	**10**	14	17	27	52	**170**
Ledighedsårsværk i alt	23	27	21	35	20	**24**	28	34	59	122	**394**

[14] Teknikalitet: Tallene kan sammenlignes år for år. Året 2013 mangler ikke i oversigten. Tallene er hentet i Beskæftigelsesoversigt 2014 (her som '2012'), Beskæftigelsesoversigt 2013 (her som '2011'), Beskæftigelsesoversigt 2012 (her som '2010') og Beskæftigelsesoversigt 2011 (her som '2009'). Danmarks Statistik har april 2015 ændret sin betegnelse for det år, hvor beskæftigelsesgraden bliver opgjort.

[15] Et lille antal dimittender giver dog større udsving for konservatorer.

[16] *RKUs beregning af ledighedsårsværk*: Antallet af ledighedsårsværk er beregnet ud fra antallet af dimittender i arbejdsstyrken (Tabel 1). Ledighedsprocenten for den enkelte dimittendårgang (tabel 2) ganget antallet af dimittender på arbejdsmarkedet (tabel 1) giver for hver årgang det *antal beregnede personer*, som var ledige i 2014.

Da ledigheden falder for de nyere dimittender, kan ledigheden for de ældre dimittender tages som et udtryk for en strukturel ledighed. Antallet årsværksledige i 2009 er fremhævet, fordi de 14 ledige arkitektårsværk og de 10 ledige designårsværk svarer til gennemsnittet for dimittenderne fra 2004 – 2009.

Det samlede antal årsværksledige i 2014 på 394 er for højt for disse uddannelser. En indsats over for arbejdsmarkedet og på uddannelserne, der *årligt* skabte beskæftigelse for ca. 15 flere arkitektårsværk og ca. 10 flere designårsværk, ville være udtryk for fuld beskæftigelse 4-5 år efter dimission. Dette illustrerer, at de høje ledighedsprocenter samfundsmæssigt dækker over et begrænset antal personer.

Hypotetisk målsætning – ledighed på 5 %:

DST opgør den gennemsnitlige ledighed for alle lange videregående uddannelser for 2004-2013 til godt 5 %[17]. Det er nyttigt at sætte ledigheden for arkitekter og designere i perspektiv i forhold til gennemsnittet på 5 % for de lange, videregående uddannelser. Tabel 8 viser en sådan beregning. Hvis man således formulerede en målsætning om at arkitekter og designere:

- det første år efter dimission skulle have en ledighed på 9 % (2013) og at de
- fra og med andet år efter dimission (2004-2012) skulle have en ledighed på 5 %[18],

ville antallet af årsværksledige arkitekter og designere for 2004-2013 tilsammen være på ca. 168. Hvilket svarer til ca. 17 årsværksledige pr. år.[19]

Tabel 8. Ledighedsårsværk, *hvis* dimittendledighed på 9 % i 2013 og 5 % for 2004-2012

Ledighed, hvis som alle videregående uddannelser	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2004-2013
Arkitektskolen Aarhus	6	6	5	6	6	4	4	3	4	7	51
Kunstakademiets Arkitektskole	5	6	6	7	4	5	4	5	5	10	57
Arkitekter i alt	12	12	10	13	10	**9**	8	9	8	18	**108**
Designskolen Kolding	2	3	2	3	2	2	2	2	2	4	24
Kunstakademiets Designskole	3	4	4	4	3	3	3	3	3	7	36
Designere i alt	5	7	5	7	5	**5**	5	5	6	11	**60**
Ledighedsårsværk i alt	17	19	15	20	15	**14**	13	14	14	29	**168**

Beskæftigelsesopgaven:

Ved at sammenholde tabel 7 og 8 får man den stigning i beskæftigelsen, der skal til, årligt, for at ledigheden for arkitekter og designere kom ned på de gennemsnitlige ledighed er på 5 %.

Tabel 9. Mål for øget beskæftigelse for at nå ledighed på ca. 5 %

Ledighedsårsværk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2004-2013
Arkitektskolen Aarhus	2	1	-1	2	0	-1	3	3	12	23	45
Kunstakademiets Arkitektskole	3	4	-1	6	2	6	3	6	11	30	70
Arkitekter i alt	5	5	-2	8	2	**5**	6	9	23	53	**115**
Designskolen Kolding	1	3	1	3	2	2	6	5	8	15	45
Kunstakademiets Designskole	1	0	5	4	1	3	3	7	14	26	65
Designere i alt	2	3	6	7	3	**5**	9	12	22	41	**110**
Mål for øget beskæftigelse i alt	7	8	4	15	5	**10**	15	21	45	94	**225**

Tabel 9 viser således, at hvis 115 flere arkitekter fra 2004-2013 var i beskæftigelse, ville arkitekters ledighed være på ca. 5 %, som de øvrige lange videregående uddannelser. Det svarer til en øget beskæftigelse på ca. 11 arkitekter om året. Tilsvarende skulle 110 flere designere fra 2004-2013 være i beskæftigelse, hvis ledigheden for de to skolers designere skulle være på ca. 5 %. Det svarer også til en øget beskæftigelse på ca. 11 designere om året.

[17] DST: Dimittendledigheden for 2004-2013 for alle lange, videregående uddannelser (inkl. Ph.d.'er) er 5,4 %.
[18] DSTs gennemsnit på ca. 5 % omfatter en umiddelbare dimittendledighed på over 5 % og en lavere for de tidligere dimittendårgange. Beregning med 9 % for 1. dimittendår, 2013, er valgt for at give en beregnet sammenligning mellem arkitekter, designere – og – samtlige videregående uddannelser en elementær rimelighed.
[19] 168 ledighedsårsværk/10 = 16,8, svarende til ca. 17 årsværk.

4. Arbejdsmarkedsstatus

Arbejdsmarkedsstatus: Om dimittenden er lønmodtager - og her om privat ansat eller offentligt ansat – eller er selvstændig.

Tabel 11 på næste side viser, at arkitekter og designere i høj grad er i privat beskæftigelse. Den andel af dimittender, der er i privat beskæftigelse, er således omkring 80 %, dvs. som selvstændige eller som ansatte i den private sektor. Blot 20 % er i offentlig ansættelse:

- Arkitekterne: Ca. 80 % ansat i den private sektor (heraf er ca. 10 % er selvstændige) og ca. 20 procent er ansat i den offentlige sektor.
- Designerne: Ca. 80 % ansat i den private sektor (heraf er hele 25-30 % selvstændige[20]) og ca. 20 procent er ansat i den offentlige sektor.
- Konservatorer: Ca. 55 % ansat i den offentlige sektor og ca. 45 % i den private sektor.

Kvalitets- og Relevansudvalget lagde i sin første delrapport[21] til grund, at videregående uddannelser fremover bør blive målt på, om hele 75 % af deres dimittender opnår privat beskæftigelse (selvstændige/privatansatte). Tabel 11 viser derfor, at arkitekt- og designuddannelserne til fulde opfylder dette mål. Det er normalt et mål at motivere de studerende til at blive selvstændige. Kunst- og kulturuddannelserne har imidlertid i deres vejledning af de studerende fokus på, at det kan være bedre for mange at etablere sig på arbejdsmarkedet, som ansat, inden de - efter nogle år - tager stilling til, om de eventuelt vil etablere sig som selvstændige. En start som selvstændig, der ikke lykkedes, kan have store økonomiske og personlige konsekvenser.

Tabel 11

Arkitekter

Arbejdsmæssig status 2013 for dimittender i beskæftigelsesårgangene 2002-2011, sammenholdt med 2012	**Antal dimittender**		**Procentfordeling**		**% privat**	**% privat**
Arkitektskolen Aarhus	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Lønmodtager offentlige sektor	211	190	23	21		
Lønmodtager private sektor	652	643	70	**72**		
Selvstændige eller medarbejdende ægtefælle	73	63	8	**7**		
	936	896	100	100	77	**79**

Arbejdsmæssig status 2013 for dimittender i beskæftigelsesårgangene 2002-2011, sammenholdt med 2012	**Antal dimittender**		**Procentfordeling**		**% privat**	**% privat**
Kunstakademiets Arkitektskole	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Lønmodtager offentlige sektor	182	175	19	18		
Lønmodtager private sektor	649	660	69	**69**		
Selvstændige eller medarbejdende ægtefælle	115	125	12	**13**		
	946	960	100	100	81	**82**

[20] For kunsthåndværkerne dog ca. 20 %.
[21] 'Nye veje – Fremtidens videregående uddannelsessystem – Analyserapport', 3. april 2014.

Designere **Tabel 11 fortsat**

Arbejdsmæssig status 2013 for dimittender i beskæftigelseårgangene 2002-2011, sammenholdt med 2012	Antal dimittender		Procentfordeling		% privat	% privat
Designskolen Kolding	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Lønmodtager offentlige sektor	85	83	24	23		
Lønmodtager private sektor	184	192	52	**53**		
Selvstændige eller medarbejdende ægtefælle	85	90	24	**25**		
	354	365	100	100	76	**77**
Kunstakademiets Designskole	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Lønmodtager offentlige sektor	108	100	18	17		
Lønmodtager private sektor	315	315	53	**53**		
Selvstændige eller medarbejdende ægtefælle	167	174	28	**30**		
	590	589	100	100	82	**83**
KADK-Kunsthåndværk	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Lønmodtager offentlige sektor	31	23	40	32		
Lønmodtager private sektor	31	34	40	**47**		
Selvstændige eller medarbejdende ægtefælle	15	15	19	**21**		
	77	72	100	100	60	**68**
Konservatorer	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
KADK-Konservering						
Lønmodtager offentlige sektor	60	50	67	55		
Lønmodtager private sektor	24	36	27	**40**		
Selvstændige eller medarbejdende ægtefælle	5	5	6	**5**		
I alt	89	91	100	100	33	**45**

5. Indkomst

Indkomst: Opgjort dels som erhvervsindkomst og dels som personindkomst

Den indkomst, som dimittenderne opnår, er et væsentligt mål for uddannelsernes indsats: Det tager som nævnt 3-4 år for dimittenderne at opnå en rimelig høj grad af beskæftigelse, jf. omtalen på side 1 af vilkårene for at uddanne kunstneriske dimittender til beskæftigelse.

Nogle dimittender bliver ansat på tidsbegrænsede opgaver, på projekter eller på andre måder, der ikke i de første år på arbejdsmarkedet svarer til en fuldtidsansat lønmodtager. En stor andel etablerer sig som nævnt som selvstændige og har dermed de først år ofte valgt at have en lav indkomst. I tabel 12-15 er indkomsten efter 3-4 år på arbejdsmarkedet fremhævet. Dimittenderne har dermed ikke samme enkle korrelation mellem ansættelse/ledighed og løn som det øvrige arbejdsmarked. På skolernes hjemmesider har de studerende adgang til oplysninger om de gennemsnitlige indtægter via denne 2015-oversigt og de tidligere års beskæftigelsesrapporter. Hertil kommer oplysninger på ministeriets 'Uddannelseszoom'.

Erhvervsindkomst: Løn som ansat eller som overskud fra selvstændig virksomhed.
Personindkomst: Omfatter alle indkomster (undtagen formueindkomst), dvs. erhvervsindkomst plus evt. dagpenge, andre overførsler (inkl. boligstøtte, børnetilskud og anden personlig indkomst (legater m.v.).

Tabel 12 viser arkitekternes indkomst i 2013 pr. dimittendår, i et 10-årigt perspektiv: Arkitekter fra de 2 arkitektuddannelser har nogenlunde samme løn og lønudvikling.

Tabel 12. Arkitekter

Arkitekter, erhvervsindkomst	2013		Arkitekter, personindkomst 2013	
	Arkitektskolen Aarhus	Kunstakademiets Arkitektskole	Arkitektskolen Aarhus	Kunstakademiets Arkitektskole
2003	407.488	452.807	435.420	487713
2004	428.443	406.995	464.285	433855
2005	410.514	395.916	446.545	435658
2006	389.823	379.322	425.095	407096
2007	366.185	349.484	397.331	387261
2008	367.131	347.646	398.335	378154
2009	340.844	325.597	365.174	362190
2010	**308.943**	**300.746**	**335.575**	**334945**
2011	310.466	304.640	336.808	342499
2012	275.883	271.539	324.365	308386
10 års gn.snit:				
2003 - 2012	**371.317**	**360.523**	**403.408**	**394.863**

Tabel 13 viser designeres indkomst i et 10-årigt perspektiv: Også designerne indbyrdes har en ganske ens løn og lønudvikling. Designere fra begge designuddannelser tjener noget mindre end arkitekter.

Tabel 13. Designere

Designere, erhvervsindkomst	2013		Designere, personindkomst 2013	
	Designskolen Kolding	Kunstakademiets Designskole	Designskolen Kolding	Kunstakademiets Designskole
2003	287.766	310.654	322.797	322797
2004	312.659	314.641	351.982	355930
2005	294.452	269.214	342.242	308771
2006	259.321	280.798	291.098	316201
2007	264.411	286.614	295.672	316057
2008	280.326	257.080	310.763	289325
2009	246.290	273.436	275.191	296539
2010	**203.580**	**236.044**	**244.605**	**277795**
2011	253.778	238.930	287.025	279222
2012	191.671	199.493	247.138	258439
10 års gn.snit:				
2003 - 2012	**262.370**	**270.015**	**299.987**	**307.856**

Tabel 14 viser, at dimittenderne fra kunsthåndværkeruddannelsen som professionsbachelorer har den laveste løn:

Tabel 14. Kunsthåndværkere

Kunsthåndværkere,	Erhvervsindkomst 2013	Kunsthåndværkere,	Personindkomst 2013
2003	238.221		300.331
2004	185.234		222.890
2005	254.599		310.261
2006	168.912		228.535
2007	223.291		266.256
2008	129.682		186.891
2009	216.118		248.240
2010	**215.338**		**248.933**
2011	D		D
2012	59.250		151.367
10 års gn.snit:			
2003 - 2012	**189.450**		**237.900**

Tabel 15 viser konservatorernes indkomst i et 10-årigt perspektiv:

Tabel 15. Konservatorer

Konservatorer, erhvervsindkomst 2013		Konservatorer, personindkomst 2013
2003	D	D
2004	332.220	368.269
2005	D	D
2006	402.095	430.054
2007	363.970	395.036
2008	360.404	387.436
2009	352.949	382.527
2010	**314.490**	**337.610**
2011	408.773	434.215
2012	252.715	304.001
10 års gn.snit:		
2003 - 2012	**351.109**	**380.728**

Tabel 15 er udtryk for, at lønnen for konservatorer følger den almindelige AC-udvikling. Det begrænsede antal personer, der indgår, kan give store forskelle i de anførte tal (jf. f.eks. at dimittender fra 2011 i 2013 havde en indkomst på 434.000 kr.).

6. Summary: Educating to employability

Denmark's institutions of higher education in the fields of architecture, design and conservation are:

- The Aarhus School of Architecture,
- Designskolen Kolding &
- The Royal Danish Academy of Fine Arts, Schools of Architecture, Design and Conservation.

These art schools share a commitment to educate their graduates to a high level of employment. However, for architects and designers conditions for employment differ somewhat from the general labour market:

Architects and designers enter a labour market that is highly dependent on the general economic climate. Specifically, the level of activity in the building sector may fluctuate more than the economy in general. Many graduates also seek to start as self-employed and thus often with a low income. Thus, the employment achieved and incomes earned have to be assessed in a long-term perspective.

This report has data for 10 years, with a focus on the first 3-4 years after graduation. For architects and designers the level of unemployment the first year after graduation (2013) is very high. As graduates enter the labour market, their unemployment is gradually reduced. After 4-5 years (2009 highlighted), it is still at a high level. Graduate from the R.A. School of Conservation are few in numbers and quickly reach full employment.

Table 16 shows graduate pct. of unemployment in 2014 pr. year of graduation and the average for these 10 years of graduates:

Table 16, Unemployment in 2014 by year of graduation (based on table 2, page 2)

Year of graduation/ % unemployed in 2014	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2004-13
Aarhus School of Architecture	6,7	6,6	4,0	6,6	5,8	**3,3**	9,2	**8,9**	21,6	37,3	**10,5**
R.A. School of Architecture	6,9	8,1	4,2	9,8	6,6	**11,5**	8,8	**11,1**	17,8	35,0	**12,2**
Designskolen Kolding	7,1	9,5	8,2	9,5	9,6	**11,9**	16,3	**20,0**	22,3	42,9	**15,8**
R.A. Design School	6,5	4,4	13,1	9,9	7,0	**9,4**	11,9	**17,4**	24,8	42,7	**15,0**
R.A. Design Sch., BA glass/ceramics	3,6	6,8	26,2	19,3	10,3	**11,1**	25,4	**30,9**	42,7	41,4	**21,7**
R. A. School of Conservation	5,9 d		1,4	7,9	0,0	**8,2**	0,9	**6,6**	17,0	20,1	**9,0**

The incomes graduates earn are an important indicator for their general employability. Incomes 3 years after graduation (pre-taxation) thus: Architects: In 2013, architects, who graduated in 2010, average an income of 335.000 D.kr. (ca. 45.000 Euros). Designers: In 2013, designers from 2010 earn roughly 260.000 D.kr. (ca. 35.000 Euros). Design Bachelors in the crafts of glass and pottery average ca. 215.000 D.kr. (ca. 33.000 Euros). Conservators: In 2013, graduates in conservation average an income of 340.000 kr. (ca. 45.000 Euros). These levels of income lave been reported since 2005 and are roughly stable.